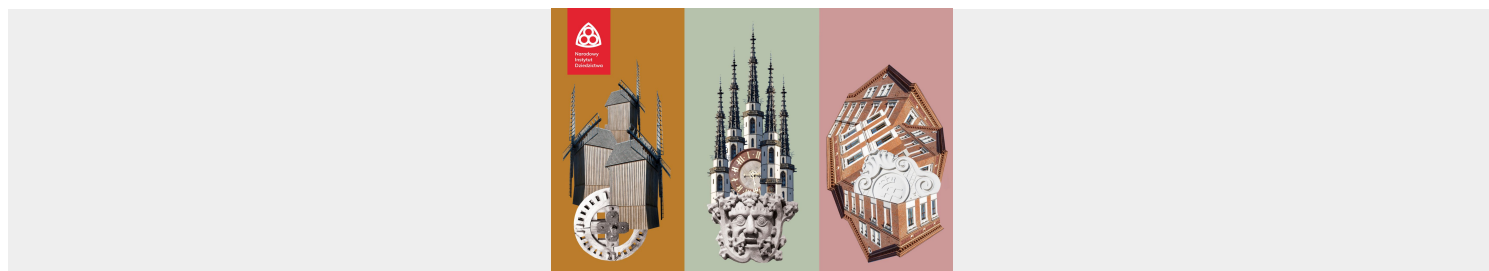

ZNAMY WYNIKI KONKURSU „ZABYTEK ZADBANY” 2024

Posted on 30 czerwca 2024

24 czerwca 2024 roku rozstrzygnięto tegoroczną edycję konkursu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Generalnego Konserwatora Zabytków „Zabytek Zadbany”. Jury konkursu, na podstawie zgłoszeń, zweryfikowanych przez pracowników Narodowego Instytutu Dziedzictwa, dokonało oceny i wyboru nagrodzonych obiektów. W tegorocznej edycji konkursu zostało ocenionych 67 zabytków, 18 z nich zostało nagrodzonych.

„Zabytek Zadbany” to ogólnopolski konkurs Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Generalnego Konserwatora Zabytków, którego procedurę organizacyjną prowadzi Narodowy Instytut Dziedzictwa. Jego głównym celem jest promocja i upowszechnianie najlepszych prac konserwatorskich, budowlanych, rewitalizacyjnych i adaptacyjnych zrealizowanych zgodnie z najważniejszymi standardami badawczymi i wykonawczymi.

Konkurs szczyli się wieloletnią tradycją – rozstrzygany jest corocznie od prawie 50 lat. O miano laureatów i wyróżnionych ubiegać się mogą właściciele i zarządcy zabytkowych nieruchomości, którzy wzorowo i konsekwentnie prowadzą działania – badawcze, rewitalizacyjne, konserwatorskie i budowlane. Pracownicy Narodowego Instytutu Dziedzictwa przeprowadzają ocenę zgłoszeń oraz przygotowują eksperckie opinie. Ostatecznej oceny dokonuje Jury konkursu powołane przez Generalnego Konserwatora Zabytków, w którego skład wchodzi specjalistów w dziedzinie konserwacji i ochrony zabytków.

Konkurs rozstrzygany jest w siedmiu kategoriach:

- a) utrwalenie wartości zabytkowej obiektu,
- b) rewitalizacja przestrzeni kulturowej i krajobrazu (w tym założenia dworskie i pałacowe),
- c) adaptacja obiektów zabytkowych,
- d) architektura i budownictwo drewniane,
- e) zabytki techniki (w tym budownictwo przemysłowe i inżynieryjne),
- f) zabytek dostępny,
- g) kategoria specjalna: właściwe użytkowanie i stała opieka nad zabytkiem.

W 2024 roku została wprowadzona do konkursu nowa kategoria „zabytek dostępny”, która dedykowana jest pracom przeprowadzonym z uwzględnieniem rozwiązań służących przystosowaniu zabytków dla osób ze szczególnymi potrzebami.

W tegorocznej edycji konkursu „Zabytek Zadbany” zgłoszono 78 obiektów – 67 z nich przeszło etap oceny formalnej. Przeprowadzone przy nich prace badawcze, konserwatorskie, adaptacyjne i pielęgnacyjno-porządkowe zostały poddane ocenie merytorycznej przez specjalistów NID, a w nowo wprowadzonej kategorii „Zabytku dostępnego” także przez specjalistów Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (w zakresie rozwiązań dla osób ze szczególnymi potrzebami).

Ostatecznej oceny zgłoszonych do konkursu prac i werdykt o przyznaniu nagród „Zabytek Zadbany” podjęło Jury konkursu, w składzie:

- **prof. dr hab. arch. Małgorzata Rozbicka**, architekt, w latach 2013-2017 dyrektor Narodowego Instytutu Dziedzictwa, wykładowca Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej, **przewodnicząca Jury**
- dr hab. szt. Monika Bogdanowska, prof. PK, konserwator dzieł sztuki, zastępca dyrektora Narodowego Instytutu Dziedzictwa, wykładowca Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki, wiceprzewodnicząca Jury
- dr hab. inż. Wojciech Eckert, prof. UZ, inżynier budownictwa, wykładowca Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Uniwersytetu Zielonogórskiego, do 2023 roku kierownik NID Oddziału Terenowego w Zielonej Górze
- dr Małgorzata Gwiazdowska, historyk sztuki, w latach 1996-2018 Miejski Konserwator Zabytków w Szczecinie
- dr Jerzy Ilkosz, historyk sztuki, w latach 2000-2022 dyrektor Muzeum Architektury we Wrocławiu
- dr Maciej Prarat, konserwator zabytkoznawca, wykładowca Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu
- dr hab. Miron Urbaniak, prof. UW, zastępca dyrektora Instytutu Historycznego Uniwersytetu Wrocławskiego, ekspert w dziedzinie zabytków techniki

W 2024 roku przyznano 18 nagród w 6 kategoriach. Sześć zabytków otrzymało tytuł laureata konkursu „Zabytek Zadbany”. Wyróżnienia przyznano 12 obiektom.

Kategoria utrwalenia wartości zabytkowej obiektu

Dwa równorzędne tytuły laureatów przyznano:

- **Miastu Jelenia Góra** za kompleksowe prace konserwatorskie w zespole willi secesyjnej Maxa Erfurta w Jeleniej Górze, wykonane na podstawie wszechstronnych badań konserwatorskich, które pozwoliły na wydobycie i zachowanie wysokich walorów architektonicznych i artystycznych zespołu,
- **Miastu Nowy Dwór Mazowiecki** za kompleksowe prace budowlane i konserwatorskie przeprowadzone z pełnym poszanowaniem substancji zabytkowej i formy architektonicznej kasyna oficerskiego w Twierdzy Modlin oraz za staranność i konsekwencję w przywracaniu historycznej kompozycji jego elewacji i wystroju wnętrz.

Wyróżnienia w kategorii utrwalenia wartości zabytkowej obiektu przyznano:

- **Miastu Łódź** za prace konserwatorskie przeprowadzone z pełnym poszanowaniem oryginalnej substancji kamienicy rezydencjonalnej Hilarego Majewskiego w Łodzi, w wyniku których uratowano zdekapitalizowany obiekt wraz z jego wystrojem i wyeksponowano walory artystyczne zabytku,
- **Zborowi w Szczecinie Kościoła Chrześcijan Baptystów Rzeczypospolitej Polskiej** za prace budowlane i konserwatorskie przeprowadzone w budynku z kaplicą baptystów w Szczecinie, które pozwoliły na zachowanie integralności zabytku oraz wydobycie jego walorów artystycznych i użytkowych.

Kategoria rewaloryzacji przestrzeni kulturowej i krajobrazu

Tytuł laureata przyznano:

- **Muzeum w Lewkowie – Zespołowi Pałacowo-Parkowego** za kompleksowe prace budowlane, konserwatorskie i rewaloryzacyjne w cennym zespole pałacowo-parkowym doby klasycyzmu w Lewkowie, które przywróciły mu dawną świetność i pozwoliły na całościowe udostępnienie mieszkańcom i turystom.

Wyróżnienia w kategorii rewaloryzacji przestrzeni kulturowej i krajobrazu przyznano:

- **Gminie Twardogóra** za przeprowadzenie prac zabezpieczających i restauratorskich, dzięki którym zachowano zgodnie z zasadami konserwatorskimi oryginalną substancję i formę trwałej ruiny pałacu w zespole pałacowo-parkowym w Goszczu oraz w pełni udostępniono obiekt zwiedzającym,
- **Muzeum Małopolski Zachodniej w Wygielzowie** za konsekwentną, etapową realizację prac, dzięki którym zabezpieczono i udostępniono ruiny zamku Lipowiec w Babicach oraz utrwalono je w miejscowym krajobrazie kulturowym.

Kategoria adaptacji obiektów zabytkowych

Tytuł laureata przyznano:

- **Euro Styl Montownia - Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością** za prace konserwatorskie i adaptacyjne przeprowadzone z dużym szacunkiem dla oryginalnej formy architektonicznej i substancji materialnej budynku produkcyjno-magazynowego na terenie dawnej Stoczni Gdańskiej, obecnie Montowni Lofts & Experience, z zachowaniem w obiekcie historycznych nawarstwień oraz licznych oryginalnych detali i urządzeń.

Wyróżnienia w kategorii adaptacji obiektów zabytkowych przyznano:

- **Kampinoskiemu Parkowi Narodowemu** za przywrócenie właściwego stanu technicznego, zachowanie historycznego charakteru i formy architektonicznej zespołu drewnianej zabudowy leśniczówki w Granicy oraz nadanie mu nowych funkcji użytkowych,
- **Gminie Olkusz** za wysoki poziom wykonanych prac budowlanych i konserwatorskich oraz udaną adaptację do nowych funkcji budynku dawnego starostwa – wraz z piwnicami kwartału królewskiego – i gotyckich piwnic ratuszowych w Olkuszu,
- **Uniwersytetowi WSB Merito w Poznaniu** za prace budowlane i konserwatorskie oraz przystosowanie historycznych budynków pokoszarowych przy ul. Franciszka Ratajczaka 1 i 3 w Poznaniu do nowej funkcji biurowo-dydaktycznej i współczesnych wymogów funkcjonalno-użytkowych.

Kategoria architektury i budownictwa drewnianego

Tytuł laureata przyznano:

- **Parafii Rzymskokatolickiej Najświętszego Serca Pana Jezusa w Rzepinie** za pełne rozpoznanie badawcze, wzorcowe prace konserwatorsko-restauratorskie przeprowadzone z wykorzystaniem tradycyjnych technik budowlanych i za zachowanie autentyczności substancji zabytkowej kościoła filialnego Podwyższenia Krzyża Świętego w Lubiechni Małej.

Wyróżnienia w kategorii architektury i budownictwa drewnianego przyznano:

- **Uzdrowisku Goczałkowice-Zdrój - Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością** za uczynienie wartości zabytkowych, przywrócenie pierwotnej funkcji oraz poprawę stanu technicznego i walorów estetycznych pawilonu Starej Pijalni w Goczałkowicach-Zdroju,
- **Lasom Miejskim – Warszawa** za prace budowlane i konserwatorskie wykonane z zastosowaniem dawnych rozwiązań materiałowych i konstrukcyjnych, z poszanowaniem pierwotnej formy, wystroju i wyposażenia wnętrza leśniczówki przy ul. Rydzowej 1 w Warszawie,
- **Parafii Rzymskokatolickiej Świętej Anny w Jaktorowie** za prace budowlane i konserwatorskie w kościele parafialnym Świętej Anny w Jaktorowie, w wyniku których zatrzymano procesy destrukcji nietypowej zdwojonej konstrukcji ścian oraz wyeksponowano wartości estetyczne i artystyczne obiektu.

Kategoria zabytków techniki

Tytuł laureata przyznano:

- **Zabytkowej Kopalni Ignacy w Rybniku** za staranne prace budowlane i konserwatorskie, przeprowadzone z poszanowaniem historycznej substancji i formy budowlanej nadszybia i maszynowni szybu Kościuszko oraz za zachowanie i przywrócenie do pełnej sprawności unikatowego wyposażenia technologicznego.

Kategoria specjalna właściwego użytkownika i stałej opieki nad zabytkiem

Dwa równorzędne tytuły laureatów przyznano:

- **Marianowi Wołkowskiemu-Wolskiemu** za pieczołowite przebadanie, rozpoznanie, konserwację i restaurację lamusa dworskiego – parteru dawnego dworu wieżowego w Hawłowicach Górnych, dzięki czemu ocalono przed zniszczeniem oraz ujawniono wyjątkową wartość historyczną i artystyczną obiektu, a zabytek udostępniono zwiedzającym,
- **Gminnemu Ośrodkowi Kultury w Pszczewie** za wieloletnią, systematyczną opiekę oraz angażowanie lokalnej społeczności w zabezpieczenie i utrwalenie wartości Domu Szewca, zabytku wyjątkowego w krajobrazie architektonicznym Pszczewa.

Jury nie przyznało nagród w nowo utworzonej kategorii „Zabytek dostępny”, która pojawiła się po raz pierwszy w tegorocznej edycji Konkursu.

Informujemy, że w związku ze zmianą regulaminu konkursu w edycji 2024 uroczysta gala wręczenia nagród odbędzie się w terminie do 30 września bieżącego roku. Więcej informacji o konkursie publikujemy na stronie: <https://nid.pl/konkursy/zabytek-zadbany/>

Wszystkim nagrodzonym serdecznie gratulujemy!

Załącznik: [Regulamin konkursu](#)